

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1982-1983

21 MAART 1983

WETSONTWERP

tot opheffing van de leden 3 en 4
van artikel 396 van het Strafwetboek

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 396 van het Strafwetboek stelt kindermoord als een bijzonder misdrijf strafbaar en heeft er de volgende bepaling van gegeven: « doodslag gepleegd op een kind bij de geboorte of dadelijk erna ». Deze doodslag wordt al naar het geval strafbaar gesteld als doodslag of als moord.

Wanneer evenwel het misdrijf gepleegd is door de moeder van een onwettig kind worden de straffen overeenkomstig de wet systematisch verminderd.

Die verschoningsgrond bij kindermoord gepleegd op de persoon van een onwettig kind wordt wel eens als een bijzonder schokkend discriminatie-element aangevoeld tegenover de wettelijke kinderen. Toch lag er in deze regel wellicht meer menselijk gevoel dan wreedheid vervat.

Het is quasi zeker dat deze bepaling minder uitging van de gedachte dat het leven van een natuurlijk kind minder waarde zou hebben dan dat van een wettig kind als van de bezorgdheid om rekening te houden met druk van de openbare mening die, gerechtvaardigd of niet, van zodanige aard kon zijn dat de vrouw die een onwettig kind ter wereld bracht, erdoor als het ware geterroriseerd was.

Heden ten dage echter is de evolutie in de ideeën zodanig dat niet meer kan volgehouden worden dat het vooruitzicht van een ongehuwde moeder te worden algemeen vreesaanjagend zou zijn. In bepaalde middens zal dat nog wel het geval kunnen zijn maar in dat geval hoort het de rechter in ieder concreet geval te oordelen overeenkomstig zijn bevoegdheid, of die omstandigheid al dan niet als verzachtend dient aanzien te worden.

Hoewel men nog kan aannemen dat de straf in bepaalde gevallen waarin het slachtoffer een onwettig kind is, kan gemilderd worden, dan is het evenwel niet meer aanvaardbaar een systematisch verminderen van de straf door het voorwenden van een wettelijk voorziene rechtvaardigheidsgrond in plaats van een voor de rechter voorziene milderingsgrond, in stand te houden.

Chambre des Représentants

SESSION 1982-1983

21 MARS 1983

PROJET DE LOI

abrogeant les alinéas 3 et 4
de l'article 396 du Code pénal

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 396 du Code pénal incrimine l'infanticide comme un crime particulier et le définit comme « le meurtre commis sur un enfant au moment de sa naissance ou immédiatement après » lequel suivant les circonstances est puni comme un meurtre ou comme un assassinat.

Toutefois, lorsque le crime est commis par la mère d'un enfant illégitime, les peines sont diminuées systématiquement selon le prescrit de la loi.

Cette excuse atténuante en cas d'infanticide commis sur la personne d'un enfant illégitime est parfois perçue comme un élément particulièrement choquant de la discrimination frappant les enfants illégitimes par rapport aux légitimes. Pourtant, il y avait sans doute plus d'humanité que de cruauté dans cette règle.

Elle ne procédait vraisemblablement pas tant de l'idée que la vie d'un enfant naturel a moins de valeur que celle d'un enfant légitime, que du souci de considérer le poids de l'opinion publique comme un fait qui, justifié ou non, était de nature à terroriser la femme accouchant d'un enfant illégitime.

Il reste que l'évolution des mentalités ne permet plus d'affirmer aujourd'hui que la perspective d'apparaître comme une mère célibataire soit généralement effrayante. Elle peut l'être encore dans certains milieux mais c'est au juge à apprécier cas par cas, ainsi qu'il en a le pouvoir, si ce fait constitue une circonstance atténuante.

S'il peut encore se justifier d'atténuer la peine dans certains cas où la victime est un enfant illégitime, il est devenu inadmissible de procéder à cette atténuation de manière systématique par le jeu de l'excuse, circonstance atténuante non pas judiciaire, mais légale.

Om deze redenen heeft het huidig ontwerp van wet de bedoeling de wettelijke verschoningsgrond opgenomen in de leden 3 en 4 van artikel 396 van het Strafwetboek op te heffen.

Dat, Dames en Heren, is het doel van het wetsontwerp dat de Regering U ter bespreking voorlegt.

De Minister van Justitie,

J. GOL.

C'est pour ces raisons que le présent projet envisage d'abroger l'excuse atténuante légale prévue aux alinéas 3 et 4 de l'article 396 du Code pénal.

Tel est, Mesdames, Messieurs, le but du projet de loi que le Gouvernement soumet à votre délibération.

Le Ministre de la Justice,

J. GOL.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 2de februari 1983 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « tot opheffing van de leden 3 en 4 van artikel 396 van het Strafwetboek », heeft de 21ste februari 1983 het volgende advies gegeven :

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit
de HH. :

Ch. HUBERLANT, *kamervoorzitter*;
P. FINCŒUR, *staatsraden*,
R. PIRSON,
L. MATRAY, *assessoren van de afdeling wetgeving*.

Mevr. :

M. VAN GERREWEY, *toegevoegd griffier*.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer P. TAPIE.

Het verslag werd uitgebracht door de heer E. FALMAGNE, auditeur.

De Griffier,
(get.) M. VAN GERREWEY.

De Voorzitter,
(get.) P. TAPIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le Conseil d'Etat, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice, le 2 février 1983, d'une demande d'avis sur un projet de loi « abrogeant les alinéas 3 et 4 de l'article 396 du Code pénal », a donné le 21 février 1983 l'avis suivant :

Le projet n'appelle pas d'observation.

La chambre était composée de
MM. :

Ch. HUBERLANT, *président de chambre*;
P. FINCŒUR, *conseillers d'Etat*;
R. PIRSON,
L. MATRAY, *assesseurs de la section législation*.

Mme :

M. VAN GERREWEY, *greffier assumé*.

Le concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. TAPIE.

Le rapport a été présenté par M. E. FALMAGNE, auditeur.

Le Greffier,
(s.) M. VAN GERREWEY.

Le Président,
(s.) P. TAPIE.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET,

Op voordracht van Onze Minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Justitie is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Enig artikel.

In artikel 396 van het Strafwetboek, (boek II, Titel VIII) worden het derde en het vierde lid opgeheven.

Gegeven te Brussel, 15 maart 1983.

BOUDEWIJN.

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Justitie,

J. GOL.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN, ROI DES BELGES,

A tous présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique.

A l'article 396 (du livre II, Titre VIII) du Code pénal, les alinéas 3 et 4 sont abrogés.

Donné à Bruxelles, le 15 mars 1983.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

Le Ministre de la Justice,

J. GOL.